

„HRVATSKI STUDENTSKI SIMPOZIJ O BIOETICI“ 2021. – „EUTANAZIJA“¹

MIHAEL VRBANC
Filozofski fakultet,
Sveučilište u Zagrebu
mihaelvrbanc@gmail.com

Bioetika kakvu mladi student filozofije poznaje gotovo je nužno integrativna, a intrinzično interdisciplinarna i pluriperspektivna. Takve postavke tjeraju na razmišljanje van vlastitog stručnog okvira te guraju mišljenje van ograđenog konteksta jedne znanosti prema zakrčenom polju samog problema, koje zatim bioetika ima obrađivati raznovrsnim alatima kako bi se rješenju moglo pristupiti sa sviju strana neometano. No, stalno prilazeći tom polju problema i krčeći ga uvijek iz istog smjera, problem ne samo da ne dobiva bioetičko rješenje nego tako dobiveno rješenje samo može postati bioetičkim problemom. Bioetika tako ne pripada nikome, niti se njoj može pripadati. Ona je uvijek raznovrsnost pristupa, a ne način dorade.

Stoga, kad jedan student filozofije dozna za bioetički simpozij koji su organizirali studenti medicine, u njemu se mora jasno razabrati, ne samo neupitno vrijedno obogaćenje bioetičkog pristupa već mogućnost susreta filozofije i medicine same, njihove naoko toliko kategorički različite znanstvene postavke, a toliko bliske antičke i humanističke korijene.

Dana 26. studenoga 2021. godine, na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, organiziran je *Hrvatski studentski simpozij o bioetici*, a čija je krovna tema bila *eutanazija*. Da ne bi bilo zabune, prikaz ovog događanja nije nikako objektivan, čak ni stručan; ono je tek osvrt na jedno iskustvo.

Hrvatski studentski simpozij o bioetici priredio je Studentski zbor Medicinskog fakulteta koji je jedinstveno djelovao kroz vid organizacijskog i znanstvenog odbora. U organiziranju akademskog događanja takva struktura organizacije zaista djeluje zahvalno i korisno za držanje kvalitete priredbe.

Prvi dio simpozija sastojao se od pet izlaganja te završne panel-rasprave. Prvo izlaganje imala je prof. dr. sc. Ivana Zagorac s izlaganjem *Eutanazija – etički prijepori*; za njom su redom slijedili prof. dr. sc. Zlata Đurđević s izlaganjem *Judikatura Europskog suda za ljudska prava o eutanaziji: pitanja kraja života, dostojanstva i osobne autonomije*; prof. dr. sc. Jadranka Buturović Ponikvar, dr. med. s izlaganjem *Eutanazija i darivanje organa: stanje, perspektiva i bojazni*; prof. dr.

¹ Izvještaj je napisan na zimu 2021., međutim zbog spleta uredničkih okolnosti nije se mogao ranije objaviti. Nakon ovog simpozija nastupila su još mnoga druga, što dovodi u mogućnost ne podudaranje nekih činjenica i stavova iz teksta sa autorom u trenutku objave ovog teksta u prosincu 2024., a koja dolazi 3 godina nakon njegova pisanja. No, kako bi ostavili autentični utisak od tada, tekst nije mijenjan. Ostavljamo ga onakvog kakav je bio pisan u aktualnom trenutku.

sc. Marijana Braš, prim. dr. med. s izlaganjem *Palijativna medicina – promicanje kulture života nasuprot kulturi smrti*; a posljednje mrežno izlaganje imao je Silvan Luley, direktor Dignitas Švicarska naziva *Care, choice and planning ahead for quality of life until the end*.

Nakon bloka izlaganja slijedila je panel-rasprava s govornicima: prof. dr. sc. Tonči Matulić, prof. dr. sc. Zlatka Đurđević, prof. dr. sc. Jadranka Buturović Ponikvar, prof. med., a moderirali su prof. dr. sc. Ana Borovečki dr. med. te Lazarela Cuparić, članica Znanstvenog odbora.

Navedena su predavanja održali stručnjaci raznih područja, jednako kao i panel-raspravu, no nemam namjeru spominjati ih u ovom prikazu više doli su spomenuti, stoga što je simpozij o kojem pišem prije svega studentski.

Drugi dio simpozija sastojao se od poster-prezentacija. Dosta neuobičajenih za studente humanistike, no itekako zahvalnih za studente medicine. Poster prezentacija sastoji se od grafičkog prikaza posterskog formata sa slikama i tekstom, koji sažima jednu od kategorija: prikaz slučaja, kliničko istraživanje, pregledni rad i ostalo. U ovu posljednju kategoriju *ostalo*, koja kao da je napravljena za one znatijeljne umove „izvana”, potpala su dva izlaganja koja su sa sobom donijeli studenti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – Ana Daria Bokan s izlaganjem *Vještina umiranja – čovjek i pravo na smrt* te Mihael Vrbanc s izlaganjem naslova *Filozofijski aspekti promišljanja problema eutanazije u horizontu bioetike*. Za njima su uslijedila 3 pitanja Znanstvenog odbora koja su bila unaprijed pripremljena na temelju postera i sažetka.

Kratko, komprimirano i jasno – tako su djelovali studenti medicine na tim poster-izlaganjima, koja su se održavala u strmoj učionici obloženoj tamnim izbrušenim drvom koje je odisalo umornom mudrošću, nasuprot velikoj, svijetloj i modernoj dvorani, gdje se do maločas održavao prvi dio simpozija kojemu je, iz meni neznanog razloga, bila predana izuzetno veća pažnja, iako sam nije sadržavao nikakav studentski sadržaj – kao da su studenti stavljeni u drugi plan, što je uistinu šteta s obzirom na kapacitet mladih umova kojima sam imao priliku svjedočiti. No, svakome po volji i kako mu je drago.

Mladome studentu filozofije sve to mora djelovati sterilno i otuđujuće, a u svojoj sažetosti oštireno, no istovremeno se javlja razumljivost u takvom način djelovanja, gdje u medicini možda uistinu nema mjesta za išta doli onog nužnog koje samo po sebi jest jedino mjesto unutar kojeg se ima djelovati. Dvojnost koja medicina u sebi nosi, između svog praktičkog djelovanja i akademske prisutnost, za posljedicu ima stanovitu jezičnu zatvorenost koja humaniste može zavesti u nerazumijevanje. Takva je nerazumljivost vječan *modus operandi* bioetike koja postaje polje susreta, onih različitih okupljenih oko istog problema, na kojem se ima zajednički (interdisciplinarno) raskrčiti pristup rješenju sa sviju strana (pluriperspektivnošću) kako bi rješenje svima bilo dostupno u biti svoje sveobuhvatnosti (integrativnosti).